

El carrer del taquígraf Francesc de P. Martí

261

El carrer que porta el nom del valencià Francesc de Paula Martí i Mora, introductor a l'Estat espanyol de l'estenografia i la taquígrafia, és situat al barri de Vista Alegre. Uneix el carrer de l'Olivera amb el de les Enderrocades. És un carrer molt tranquil, i només de tant en tant hi passa un cotxe d'algun dels veïns que hi viuen.

Comença a l'antic camp de futbol de Vista Alegre, on fins a l'any 1971 va jugar els partits el Girona F.C. A la cantonada amb el carrer de l'Olivera hi queda una antiga font de fundició. Fa molt temps que ja no raja, i està en molt mal estat. Caldria salvar-la abans que acabi de ser destruïda del tot, i portar-la al museu, ja que procedeix de la caldereria d'en Miguel Gómez, cèlebre personatge del carrer dels Calderers que va donar nom al passatge per on s'accedeix al pont de la Creu Blanca sobre l'Onyar.

A la mateixa cantonada hi ha l'antic cinema Familiar, que va tancar les portes el maig de 1972 en ensorrar-se el sostre un dia que no hi havia funció. Ara s'ha condicionat com a taller. En parlarem més extensament en referir-nos al carrer de l'Olivera, pel qual tenia l'entrada el cinema.

Els edificis del carrer són senzills o funcionals, amb excepció del número 17, que porta la data

de 1926 a la façana, i el situat al costat.

ELS CONGRESSISTES DEMANEN

El fet que el carrer sigui dedicat a un personatge tan poc vinculat a la història de Girona com és Francesc de Paula Martí és degut a una circumstància fortuïta. El mes de setembre de 1927 va fer-se a València un congrés hispano-americà d'estenografia. La delegació catalana del comitè executiu del congrés va tenir la pensada d'adreçar-se a tots els ajuntaments de les capitals de província per demanar-los que dedicassin algun carrer als introductors de la taquígrafia i l'estenografia al nostre país.

A Girona es veu que anaven mancats d'idees i van acollir la petició. El 10 d'agost de 1928, el ple municipal acordava donar el nom de Francesc de Paula Martí i Mora a un carrer que aleshores tot just es començava a formar en un racó perdut de la ciutat. Com que el personatge en qüestió era més aviat poc conegut, al nom del carrer se li va afegir el qualificatiu professional de Taquígraf Martí, i així ha quedat. A Barcelona ho van fer encara més sonat, perquè van dedicar un carrer al taquígraf Martí i un altre al taquígraf Garriga. És el mateix que va passar, més o

menys, quan després de la guerra l'Institut Nacional de Previsió va demanar a tots els ajuntaments que dedicassin un carrer al seu fundador, Maluquer Salvador, o quan els seguidors del doctor Zamenhof demanaren a Girona que dedicés un carrer a l'Esperanto.

L'atorgament d'un carrer de Girona al taquígraf Martí va coincidir amb el centenari de la mort d'aquest. La comissió que havia fet la petició va enviar el 7 de setembre d'aquell any una carta d'agraïment a l'Ajuntament i va demanar que els avisessin quan posessin la placa, per assistir a l'acte solemne. No hi va haver acte solemne i l'Ajuntament va preferir fer creure als taquígrafs i estenògrafs que el carrer dedicat era una cèntrica avinguda i no un carrer perdut en un suburbi.

TAQUIGRAFIA I TEATRE

Francesc de Paula Martí i Mora va néixer a Xàtiva el 1761 i va morir a Lisboa el 1827. Va fer estudis de Belles Arts a València i Madrid però no va seguir la carrera artística sinó que va interessar-se per les tècniques d'escriptura abreujada. Adaptà l'estenografia i la taquígrafia a la gramàtica castellana i publicà dues obres sobre el tema: el 1799, «Estenografia o arte de escribir abreviado» i el 1803,

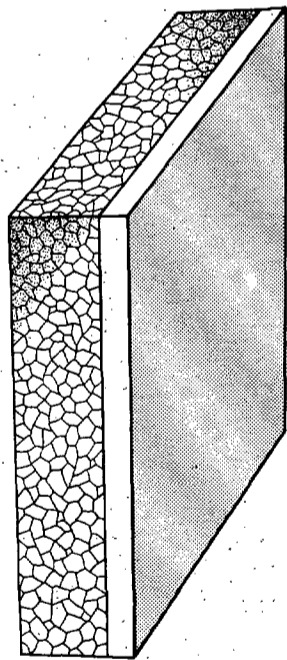
Una font de fundició sortida dels tallers del cèlebre Miguel Gómez, del carrer dels Calderers (Foto: Lladó)

«Taquígrafia castellana». Fundà i dirigí una escola d'aquestes tècniques a Madrid. El 1921 el seu sistema fou adaptat al català.

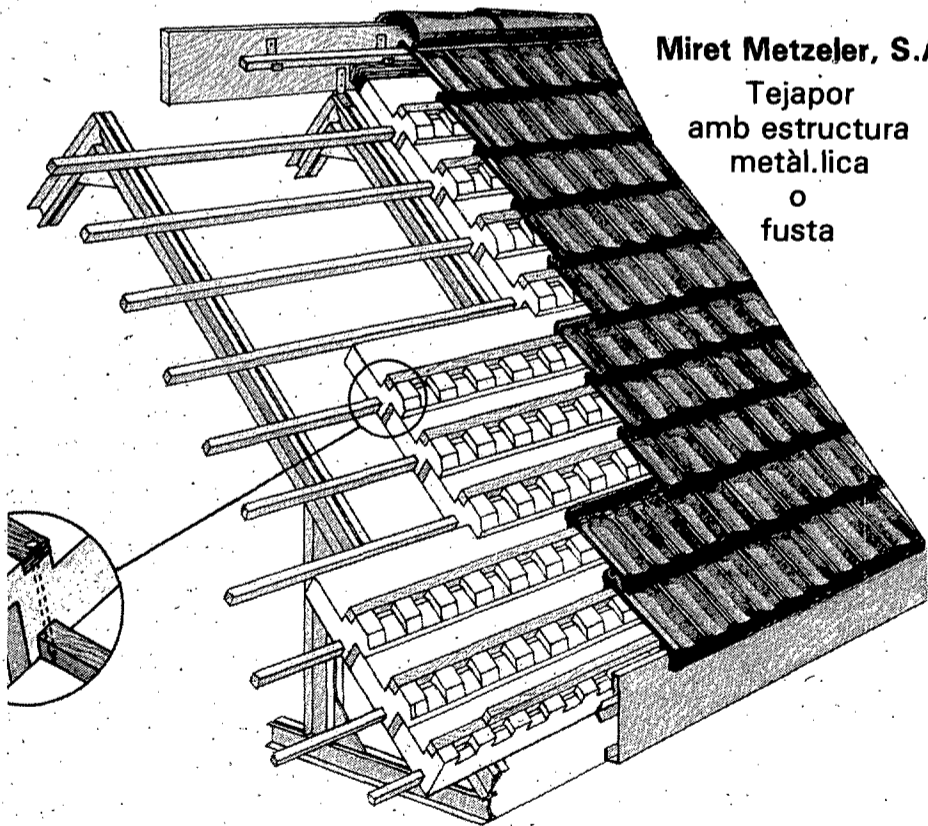
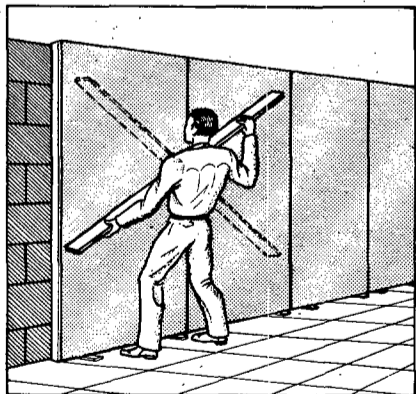
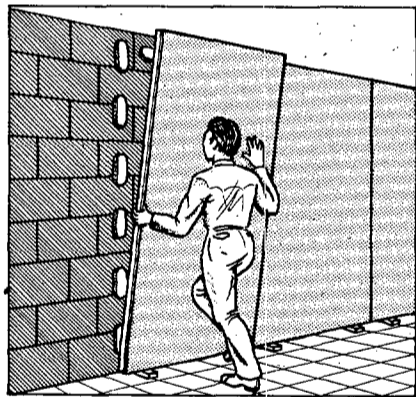
Com a activitat marginal va escriure obres de teatre en cas-

tellà de tipus històric: «El dia 2 de mayo», «Don Quijote y Sancho Panza en el castillo del duque», etc.

J. Fabre

Miret - Metzeler, S.A.
POROPLAC
poliestirè expandit i placa de guix, llesta per pintar

Miret Metzeler, S.A.
Tejapor amb estructura metàl·lica o fusta

J. PALAHÍ VERDAGUER
MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

- IMPERMEABILITZACIONS
- ADDITIUS
- REVESTIMENTS
- AÏLLAMENTS
- PAVIMENTS
- RESINES I MASSILLES

C/ Figuerola, 44 B - Tel. 20 46 46 - GIRONA

EL SISTEMA MÉS SENZILL PER AÏLLAR TÈRMICAMENT EL SEU HABITATGE, FINS I TOT SI JA S'HI VIU VENDA I INSTAL·LACIÓ